

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Australisk Terrier

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1.10.2020

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling	3
Overordnet mål for rasen	3
Rasens populasjon.....	3
Populasjonsstørrelse	3
Gjennomsnittlig kullstørrelse	4
Innavlsgrad.....	4
Bruk av avlsdyr	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	4
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	4
Prioritering og strategi for å nå målene.....	4
Helse	4
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	4
Forekomst av reproduksjonsproblemer	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	5
Mentalitet og bruksegenskaper	5
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	5
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Prioritering og strategi for å nå målene.....	6
Atferd.....	6
Atferdsproblemer.....	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Prioritering og strategi for å nå målene.....	6
Eksteriør.....	6
Eksteriørbedømmelser	6
Overdrevne eksteriørtrekk	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	7
Prioritering og strategi for å nå målene.....	7
Oppsummering	7
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål	7
Plan for videre arbeid i klubben	7

Innledning

Det har blitt tatt utgangspunkt i det svenske RAS dokumentet som allerede er utarbeidet og revidert i 2014.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Man antar at rasens historie begynte på 1800-tallet da kolonistene kom til Australia med sine husdyr – deriblant ulike små hunder. Man tror at Aussien i stor grad stammer fra terriere fra Skottland. Det fantes en kortbent hund med lang rygg, rev lignende ansikta og grov pels – en arbeidsterrier som ble omtalt som «highland terrier». Disse dannet grunnlaget for rasen, som hadde som oppgave å være en alt-i-ett hund på gårdene, alt fra vakthund til skadedyrs bekjemper. Det finnes mange historier om hvilke ulike raser som ble blandet for å skape dagens Australske Terrier. Det som er mest sikkert er at den deler opphav med Cairn terrier og at andre små britiske terriere ble brukt tilfeldig. Skye Terrieren for lengden på kroppen, og Dandie Dinmont for top-knoten som er karakteristisk for rasen.

Den første noteringen om en strihåret terrier på utstilling i Australia var i 1868, nesten gang ikke før i 1872, og påfølgende år ble de nevnt som strihåret blue and tan. Den første standarden ble skrevet i 1887. Den røde varianten ble ikke vist før 1889, samme år som den strihårede terrieren ble kjent som Australsk strihåret terrier.

Nordens historie om Australske terrieren begynte i Danmark i 1953, deretter kom rasen til Sverige og Norge. Rasen ble raskt populær her i landet, og i 1971 hadde man hele 101 norskregistrerte Aussier. Etter det har antall registreringer gått noe ned, men det er fortsatt en håndfull oppdrettere her i landet som jobber for å bevare rasen. Kennel Tanamier's og Falchebo har stått for det største antallet importerte til Norge, blant annet fra de nordiske landene, men også fra USA, Australia og New Zealand.

Overordnet mål for rasen

Å avle frem sunne og friske hunder, med rasetyppisk gemytt og som er så nær rasestandard som mulig. Spesielt er det ønskelig å bevare rasens vennlige men uredde temperament.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Antall registrerte valper har vært stabilt med et oppsving i 2000-2006 hvor antall registrerte valper gjennomsnittlig lå på 66,7 valper per år. De siste 5 årene har gjennomsnittet vært ca. 20 valper per år.

Antall registrerte valper per år siden 1999:

År	Valper
1999	41
2000	68
2001	58
2002	70
2003	61
2004	66
2005	70
2006	74
2007	44

2008	37
2009	42
2010	16
2011	23
2012	14
2013	26
2014	20

Gjennomsnittlig kullstørrelse

I årene 2005-2014 ble det født 73 kull med et gjennomsnitt på 5 valper per kull. Snittet har vært jevnt hvert år.

Innavlsgrad

I de 73 kullene født i årene 2005-2014 var det i 22 av disse en innavlsprosent på 0 %. De resterende 51 kullene har en innavlsgrad fra 0,098 % til 7,031 %. Den gjennomsnittlige innavlsprosenten de siste 10 årene er på 1,204 %, de siste 5 årene 0,959 %.

Bruk av avlsdyr

Matadoravl bør unngås. NKKs anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en 5 års-periode. Dette gjelder både for tisper og hannhunder.

For Australsk vil dette si at en hannhund ikke bør ha mer enn 5 avkom, med utgangspunkt i antall registrerte valper de siste 5 årene. Men man må godta at en del hunder får noe flere avkom enn tilsvarende 5 % da dette er en rase med få individer.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Samarbeidet med oppdrettere i Norden er bra. De siste 10 årene er det importert 30 hunder fra utlandet, hovedsakelig fra Sverige, Finland og Danmark, men også enkelte fra USA og New Zealand. Mange oppdrettere parer også sine tisper med avlshanner i Norden, hvor populasjonen er betraktelig større.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Beholde den gjennomsnittlige lave innavlsgraden i rasen, samt en gjennomsnittlig kullstørrelse på 4-6 valper.

Prioritering og strategi for å nå målene

Avle på friske og rasetypiske hunder. Ha fokus på å bevare tispenes gode fruktbarhet, lavt antall keisersnitt, få døde valper, lettparede hunder og gode mødre.

Å jobbe for et fortsatt godt samarbeid mellom oppdrettere også på tvers av landegrenser.

Oppfordre oppdrettere til å være kritiske ved valg av avlspartner til sin tise/hannhund. Anbefale å bruke flere ubeslektede hunder i avl.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Australsk Terrier er en frisk rase med få helseproblem.

I perioden 2005-2014 er 202 hunder øyelyst og følgende påvist: 4 hunder med Katarakt (Cortical), 1 hund med Katarakt (medfødt), 1 hund med PPM, 2 hunder med Distichiasis/Ektopiske Cillier og 2 hunder med PHTVL/PHPV (grad 1).

Patellaluxation forekommer sporadisk og alle avlsdyr bør sjekkes før bruk i avl. Total oversikt er vanskelig da NKK kun har registrert dette siden august 2013, men i hovedsak er det grad 1 som blir påvist.

Legg Perthes har blitt påvist i få tilfeller, det samme med diabetes. I Sverige har det også blitt påvist enkelte med Cushings sykdom.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det er ingen reproduksjonsproblem i rasen. Tispene er lettparede, føder normalt og er meget gode mødre. Det er få tilfeller med keisersnitt og døde valper. Få tisper går tomme.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Å bevare rasen frisk og sunn i fremtiden, uten for mye problemer med øyne eller knær.

Prioritering og strategi for å nå målene

Fortsette å avle på friske og sunne hunder. Alle avlsdyr bør kneleddsundersøkes og øyelyses før de blir brukt i avl. Øyelysing skal ikke være eldre enn 1 år. Fortsette å avle på tisper med god fertilitet, som føder lett og er gode mødre.

Mentalitet og bruksegenskaper

Australsk Terrier er en liten, oppmerksom, pigg og glad hund. Tøff, trofast, sta og nysgjerrig. Den er barnevennlig, full av energi ute, men stort sett rolig inne. Det er kraftige, friske og lettstelte hunder og deres eneste krav er mye kontakt med eier og forholdsvis mye mosjon til å være en liten hund. Bakgrunnen som fanger av smågnagere og orm krever en hund med mot, intelligens, smidighet og raske reflekser. Noe som de aller fleste fortsatt har. Rasen ble i sitt hjemland også brukt til gjeting av får og da flere hunder sammen. Den har i dag en god del av gjeterinstinktet i seg og man kan ofte se at hunder er flinke på å samarbeide når noe skal gjøres og de har en sterk samhold i grupper. Gjeting krever også stor lydighet mot fører og det er også noe som utmerker rasen i dag, samt tilgivende og trofasthet mot familien.

Den Australske Terrierens bruksegenskap er stor. Den passer til samtlige bruksgrener.

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Noen få hunder har kjent mentalstatus. Det er også 2 hunder som har blitt godkjent som ettersøkshund. Ellers er jaktprøver og bruksprøver ikke utbredt i rasen.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Australsk Terrier blir lite brukt til jakt i Norge, men instinktet er fortsatt intakt. Mange er ivrige musejegere om anledningen byr seg. Rasen blir brukt til alt bra utstilling, agility, lydighet, turkamerat og trofast familie medlem her i Norge. Mentaliteten og bruksegenskapen i rasen har ikke forandret seg i forhold til rasestandarden.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Å bevare rasens fine og trivelige temperament. Rasen avles i dag først og fremst som familiehunder. Oppfordre oppdrettere og eier til å gjennomføre mentaltest av sine hunder.

Prioritering og strategi for å nå målene

Man bør tenke på kun å pare individ med god mentalitet mot hverandre. Hunder som viser tegn til aggressivitet eller redsel bør ikke brukes i avl.

Atferd

En liten, oppmerksom, pigg og glad terrier. Tøff, trofast, sta og nysgjerrig. Den er barnevennlig, full av energi ute, men stort sett rolig inne. Det er kraftige, friske og lettstelte hunder.

Atferdsproblemer

Det er ingen kjente atferdsproblemer i rasen. Det er en meget tilpasningsdyktig rase.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Bevare rasens som den trivelige familiehunden den er i dag.

Prioritering og strategi for å nå målene

Hunder som viser tegn til aggressivitet, nervøsitet eller redsel bør ikke brukes i avl. Oppdrettere må være kritiske til valg av avlshunder, både tisper og hannhunder.

Eksteriør

Kraftig, lavbygget med utpreget terrierkarakter. Våken, aktiv og sund. Den utrimmede, strie pelsen med tydelig halskrave som rekker til brystbenspissen og det lange hodet fremhever det robuste utseende. Lang i forhold til høyden, meget viktig for helhetsinntrykket.

Mankehøyde: Hannhunder ca. 25 cm, tisper noe mindre.

Vekt: Hannhunder ca. 6,5 kg, tisper noe mindre.

Eksteriørbedømmelser

Eksteriørbedømmelse og oppdretteres fokus har ført til blant annet en bedring av fronter og overlinjer. Men fortsatt kan det jobbes med å få størrelsen ned selv om en her også har sett en forbedring de siste årene. Pelskvalitet bør det også jobbes med, myk pels er ikke ønskelig. En ser også tendensen til at enkelte hunder er for lange i kroppen. I kommentarene til standarden står at "skulderhøyden bør være lik med rygg lengden fra manke til halerot og hele lengden, fra forbryst til bakdel, er en halv gang lengre. Dette forholdet er ca. 10 til 15. For at proporsjonene skal være ideelle må begge disse oppfylles, ettersom en hund kan ha rett høyde/rygg lengdeforhold, men om den er steil i skuldrene og mangler forbryst kommer den ikke til å ha den nødvendige total lengden, og da får man ikke den ønskede effekten, at hunden er lang i forhold til høyden.

Overdrevne eksteriørtrekk

Ingen

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Å fortsette arbeide med å forbedre eksteriøret og føde opp hunder som ligger så nær rasestandard som mulig og som er funksjonelle og sunne. Fortsette å jobbe med å få ned størrelsen over tid.

Prioritering og strategi for å nå målene

Kun bruke rasetypiske hunder med god helse som avlsdyr. Hunder som brukes i avl bør ha oppnådd excellent på utstilling.

Oppsummering

Australsk Terrier er en liten terrier med få helseplager. Rasen har ingen reproduksjonsproblem, tispene føder lett og er gode mødre. Innavlsgraden er lav og fertiliteten god. Rasen har høy levealder, 10-14 år er ikke uvanlig. Man ser antall aktive oppdrettere har blitt noe lavere de siste årene, noe som viser igjen på antall registrerte valper.

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Beholde den gjennomsnittlige lave innavlsgraden i rasen, samt en gjennomsnittlig kullstørrelse på 4-6 valper. Jobbe for en bredere avlsbase. Kun avle på friske, sunne og rasetypiske hunder.

Plan for videre arbeid i klubben

Promotere rasens gode egenskaper og allsidighet. Jobbe for godt samarbeid og åpenhet mellom oppdrettere.